

KNMP Jaarplan

Apothekers in beweging

2024

Den Haag, oktober 2023

KNMP
Alexanderstraat 11
2514 JL Den Haag
www.knmp.nl

Vooraf

Apothekers in beweging

Het is inmiddels usance om op deze plek een toelichting te geven op de titel van het jaarplan. We hebben deze keer gekozen voor 'apothekers in beweging', als vervolg op 'apothekers werken samen' en 'de basis op orde'. Deze motto's zijn natuurlijk nog steeds van toepassing, want samenwerken doe je niet in één kalenderjaar en de basis moet natuurlijk op orde blijven. Daar ben je mee bezig en ga je mee voort, ook na de jaarwisseling. Je werkt samen binnen de beroepsgroep zelf, met de verscheidenheid aan diverse groepen apothekers. Je werkt samen met andere zorgverleners in de eerste en tweede lijn. Je werkt samen met stakeholders binnen en buiten het zorgveld.

Apothekers in beweging slaat op de dynamiek die zich ontwikkelt binnen onze beroepsgroep. Het besef is daar dat we moeten bewegen als we naar de toekomst kijken. De statistieken leren ons dat de vergrijzing alleen maar toeneemt, dat er in ons land steeds minder mensen zijn om het werk te doen, dat het aantal medewerkers in de zorg - nu een op de zeven werkenden - richting de een op de drie moet, als er niets verandert. Dat gaat natuurlijk niet.

Apothekers moeten dus bewegen en onze collega zorgverleners ook. Vandaar dat we komen te spreken over taken en rollen die we hebben te vervullen ten faveure van de patiënt. Zo is het voorschrijven voorbehouden aan de arts. Tegelijkertijd weten we dat er in de samenwerking (tijds)winst valt te behalen als artsen en apothekers daar gezamenlijke afspraken over maken. Dit zien we al op veel plekken in het land gebeuren. Het is maar een voorbeeld van hoe we - wij allen binnen de zorg - zullen moeten meebewegen met de realiteit van vandaag en morgen.

Maar ook de technologische ontwikkelingen zullen een rol spelen in de komende jaren. Al een jaar lang buitelen media over elkaar heen als het gaat om kunstmatige intelligentie. Onvermijdelijk treedt AI ook steeds verder binnen in het domein van de farmacie. Het is zaak hier het goede uit te halen, maar de menselijke maat niet te vergeten. Dat wordt de uitdaging voor de komende jaren: hoe acteren - of beter: bewegen - wij als beroepsgroep. Dat vraagt voor de hele zorg de bereidheid om over de eigen schaduw heen te stappen.

Aris Prins, voorzitter

Koninklijke Nederlandse Maatschappij
ter bevordering der Pharmacie

Inleiding

De samenstelling van het KNMP-bestuur is in vergelijking tot vorig jaar gewijzigd met twee nieuwe bestuurders en een nieuwe portefeuillevordering. Alle secties - WSO, LOA en AGM - zijn voor de komende jaren vertegenwoordigd en iedereen zit op z'n plaats. Klaar om naar 2024 over te stappen, met stevige ambities.

Het terugdringen van de geneesmiddeltekorten, de positie en zichtbaarheid van de apotheker als zorgverlener, de behoefte om de patiënt vanuit een goed verzekerd basispakket te begeleiden en een goede uitwisseling van gegevens tussen zorgverleners zijn onder de aandacht van de politiek gebracht. Op basis hiervan en de eigen ambities is een jaarplan ontwikkeld, dat eind 2023 voorligt in de AV.

In het jaarplan staat beschreven aan welke resultaten wordt gewerkt voor de vereniging, het beroep (voor alle apothekers), de branche (van de openbare farmacie) en de expertisecentra van de KNMP. De inspanningen van de expertisecentra vielen voorheen onder het kopje 'producten en diensten, maar juist door te benoemen dat het Laboratorium der Nederlandse Apothekers, het Geneesmiddel Informatie Centrum, de Stichting Farmaceutische Kengetallen en Z-Index in de loop der jaren instituten zijn geworden legt dat de nadruk op de enorme kennis en ervaring die het bureau in huis heeft.

Het Jaarplan is de basis waarop we bouwen, maar de afgelopen jaren hebben ons geleerd dat er lopende het jaar altijd weer zaken bijkomen. Die flexibiliteit past bij een vereniging als de KNMP. Wellicht ten overvloede: lang niet alle inspanningen staan vermeld.

Het jaar 2024 kent met de verkenning naar een Nederlandse variant van de 'new medicines service', de opvolging van de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 en de landelijke uitrol van de informatiestandaard Medicatieproces 9, hoe dan ook een ambitieus pad naar toekomstbestendige farmaceutische patiëntenzorg.

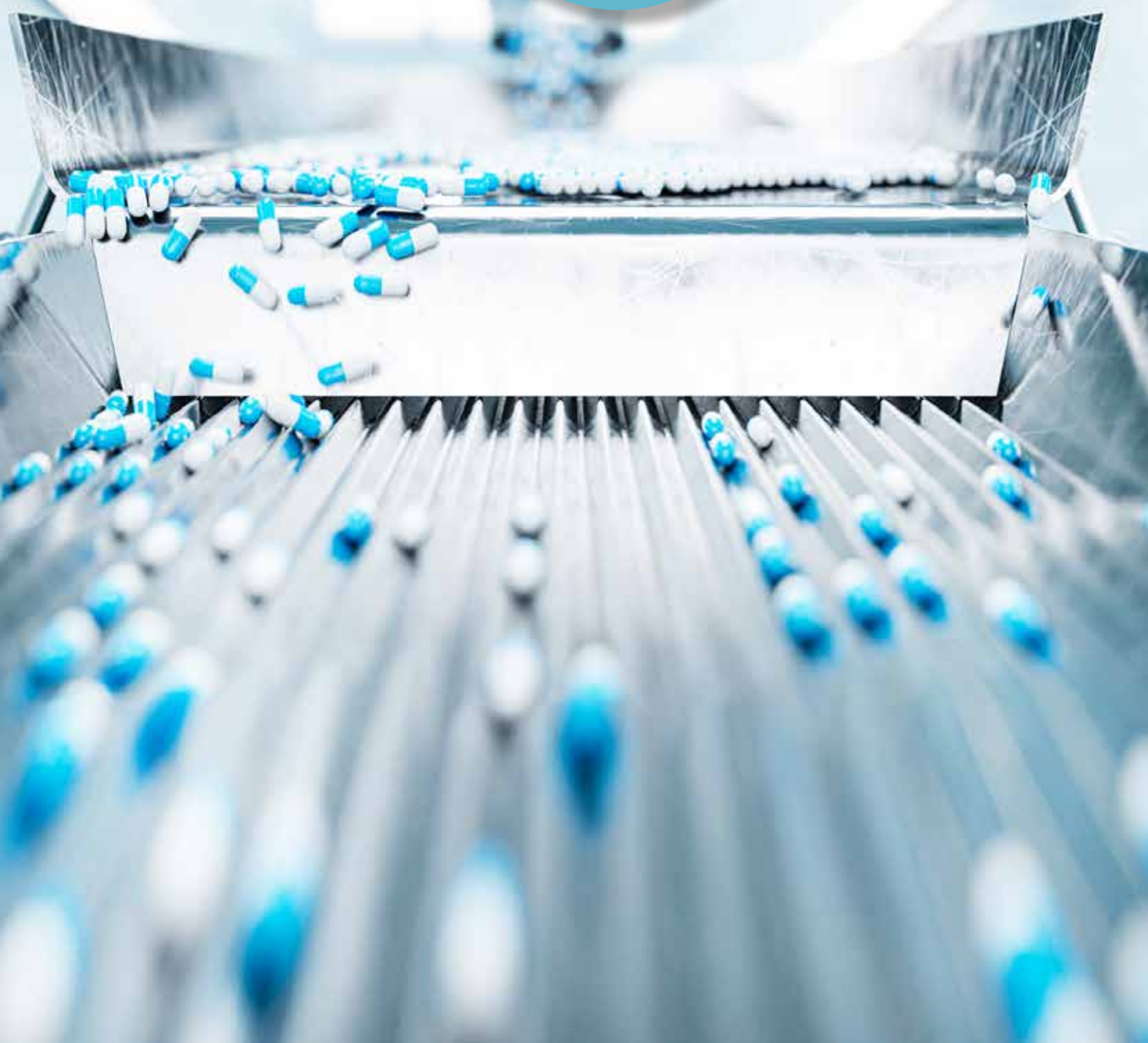
* Overal waar hij staat in deze tekst, wordt hij/zij/hen bedoeld.

Inhoudsopgave

KNMP; de vereniging van alle apothekers (Industrieapotheker, Apotheker geneesmiddel & maatschappij, Openbaar apotheker, Ziekenhuisapotheker) 7

De vereniging	9
Versterking Positie/Zichtbaarheid van de apotheker	9
Regiobeleid en ondersteuning van de regio's	10
Samenwerking – Integraal Zorgakkoord (IZA)	11
Waardegedreven governance	11
Het beroep	15
Zorgverlenerschap	15
Professionele Standaard farmaceutische zorg	16
Transparantie	16
Opleiding, deskundigheid en professionaliteit	17
Duurzaamheid	18
Onderzoek	18
Zorginnovatie	18
De branche	20
Bekostiging	20
Informatiebeleid	20
Beschikbaarheid geneesmiddelen	22
Arbeidsmarktbeleid	22
Dienstverlening/Expertisecentra	23
Geneesmiddeleninformatie	23
Productzorg en Bereiden	24
Medicatiebewaking	25
Farmaceutische kengetallen	26
G-Standaard	27
KNMP-bureau	29
Organogram KNMP-bureau	32

Wat de apothekers in eerste instantie bindt is het geneesmiddel. En met name de fascinatie hiervoor.

KNMP; de vereniging van alle apothekers

Industrieapotheker | Apotheker geneesmiddel & maatschappij |

Openbaar apotheker | Ziekenhuisapotheker |

Het traject "De apotheker in 2040" is wat de beroepsgroep onder meer zal bezighouden in 2024. Het lijkt ver weg, maar zestien jaar is zo voorbij. Vandaar dat een belangrijk initiatief is genomen om vanuit onze compacte, maar diverse beroepsgroep, een professionele blik richting de toekomst te werpen. Apothekers aangesloten bij de KNMP, de NVZA en de NIA - alsmede de betrokken verenigingen van jonge apothekers - zijn gezamenlijk een traject ingestapt om een visie te ontwikkelen op het beroep van de apotheker. Die als medicatiespecialist waar dan ook een belangrijke maatschappelijke rol vervult binnen onze maatschappij: als openbaar apotheker dicht bij de mensen in de wijk, als apotheker in het ziekenhuis of als apotheker in de industrie, bij de overheid, bij beleid of in het onderwijs. Ook op plekken waar je het misschien niet verwacht zijn apothekers actief, of hebben zij die ooit een farmaceutische opleiding hebben genoten, vaardigheden opgedaan die ten dienste staan aan andere beroepsgroepen.

Wat de apothekers in eerste instantie bindt is het geneesmiddel. En met name de fascinatie hiervoor. Een apotheker is vaak gebiologeerd door de werkzame stoffen, inclusief hoe ze interageren met het menselijk lichaam, hoe ze worden gemetaboliseerd en hoe ze therapeutische effecten en bijwerkingen teweegbrengen. Apothekers begrijpen als geen ander hoe geneesmiddelen het leven van mensen kunnen verbeteren. Ze zijn gepassioneerd door het feit dat hun werk direct bijdraagt aan het verlichten van pijn, het behandelen van ziekten en het verbeteren van de kwaliteit van leven van de mensen. Apothekers dragen een grote verantwoordelijkheid voor de veiligheid en doeltreffendheid van de geneesmiddelen die ze verstrekken. Ze voelen zich aangetrokken tot de rol van 'poortwachter', die ervoor zorgt dat patiënten de juiste medicatie krijgen en mogelijke interacties en bijwerkingen worden beheerd. De ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen vindt voortdurend plaats. Apothekers houden zichzelf op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en innovaties in hun vakgebied. Geneesmiddelenkennis vereist continue educatie en bijscholing. De voortdurende uitbreiding van hun expertise en begrip van geneesmiddelen motiveert apothekers om zich te blijven verdiepen in hun vakgebied.

De bijzondere en unieke positie van dé medicatiespecialist is er een om te behouden, verder uit te bouwen en zichtbaarder te maken. Dan helpt het dat de apothekers binnen de beroepsgroep elkaar weten te vinden, elkaar versterken, samenwerken en elkaar blijven ontmoeten. Binnen het traject Apotheker 2040 gebeurt dat nu met volle kracht. En dat doen apothekers samen. Ieder vanuit zijn expertise, passend bij een fase van de gang van het geneesmiddel:

Ontwikkeling van het geneesmiddel	Toelating, toezicht en kennis	Farmacie in de 1e lijn	Farmacie in de 2e lijn
Industrieapotheker	Apotheker Geneesmiddel & Maatschappij	Openbaar apotheker	Ziekenhuisapotheker

A photograph of a female pharmacist with short, dark, curly hair, smiling warmly. She is wearing a white lab coat over a dark blue top. She is standing behind a pharmacy counter, with shelves of various medications visible in the background. The lighting is bright and professional. A large, semi-transparent blue speech bubble is overlaid on the lower half of the image, containing white text. A smaller, semi-transparent orange shape is also visible at the bottom right of the image.

De apotheker, waar dan ook werkzaam, is gebaat bij een goede zichtbaarheid. Geen kans mag onbenut blijven om de relevantie van het beroepsgroep te tonen aan de maatschappij.

De vereniging

Versterking Positie/Zichtbaarheid van de apotheker

De versterking van de positie van de apotheker en diens zichtbaarheid kan op verschillende manieren worden gestimuleerd: allereerst door de beroepsgroep zelf in het dagelijks werk. De KNMP ondersteunt de leden door middelen aan te reiken en in te zetten. Denk onder meer aan campagnes gericht op het publiek. Hoewel minder direct zichtbaar, zijn Public Affairs-initiatieven en een effectief stakeholdermanagement eveneens van groot belang. Deze bewegingen en inzet achter de schermen dragen bij aan het versterken van de positie van apothekers.

Mediasupport & Publiekscampagnes

KNMP Communicatie is 24/7 beschikbaar voor apothekers bij ondersteuning van media-optredens. Bestuurders, experts vanuit het bureau en individuele beroepsbeoefenaren treden actief of desgevraagd naar buiten. Dit vraagt om een professionele begeleiding. Een goed werkend landelijk netwerk van media-apothekers zorgt voor aansluiting bij regionaal opererende media. Communicatie ondersteunt apothekers ook door mediatrainingen te faciliteren.

De KNMP werkt met een extern bureau aan een imagocampagne voor apothekers. De lancering in 2023 vraagt om een follow up in de daaropvolgende jaren. De campagne richt zich op het publiek en zal online en via radio worden uitgezet. Verder zet communicatie in 2024 in op meer free publicity. Dit door nog vaker proactief de media op te zoeken met berichtgeving die beroep en branche raken.

Medialab

Het KNMP Medialab was in 2023 in oprichting en zal worden doorontwikkeld. Vanuit een centrale plek komt meer materiaal beschikbaar, dat kan worden ingezet om de inspanningen van de beroepsgroep zichtbaarder te maken. Het betreft:

- Videomateriaal: eigen video's die uitleg geven over dossiers;
- Beeldmateriaal: een beeldbank van foto's vrij van copyright;
- Tekstmateriaal: geschreven tekst over (actuele) onderwerpen die apothekers al dan niet aangepast en zelf gepersonaliseerd kunnen inzetten bij lokale media;
- Social mediapost: een set van social mediapost is beschikbaar voor de diverse kanalen.

Masterclasses

De KNMP organiseert onder begeleiding van Public Affairs jaarlijks een aantal masterclasses over (ingewikkelde) onderwerpen rondom de farmacie, die een dieper inzicht geven. Door de verkiezingen in 2023 en de entree van veel nieuwe politici, is met name de politiek een belangrijke doelgroep.

Studio

De KNMP beschikt over een eigen studio, waarin onder meer webinars en actualiteitensessies worden gehouden. De Studio wordt in 2024 ontsloten voor derden, die bij gelegenheid gebruik kunnen maken van de faciliteiten. Dit vergt personele ondersteuning door het evenementenbureau en de uitwerking van een businessplan.

Internationale positionering werkzaamheden apothekers

De KNMP is lid van de PGEU (Pharmaceutical Group of the European Union) en de FIP (International Pharmaceutical Federation). Via de PGEU reageert de KNMP, in samenwerking met andere nationale apothekersorganisaties, op vraagstukken en wet- en regelgeving van de Europese Commissie. Via de FIP positioneert de KNMP de werkzaamheden van apothekers internationaal en wisselen we 'best practices' uit.

In 2024 is Nederland voorzitter van de PGEU. De KNMP zal in samenwerking met PGEU en CPME (Europese artsenorganisatie) een Europees congres organiseren om thema's als arbeidsmarktbeleid, geneesmiddelenkortingen en zorgverlenerschap Europees beter op de kaart te zetten. In 2024 (en 2025) wordt de herziening van de Europese geneesmiddelenwetgeving door het Europees Parlement en de Raad behandeld. De KNMP zal samen met PGEU de belangen van de Nederlandse apothekers en farmacie met betrekking tot deze wetgeving behartigen.

Farmaceutisch Erfgoed

Annette Bierman, kenner van de farmaciegeschiedenis, liet in 2023 een belangrijke verzameling farmaceutisch historisch materiaal na aan de KNMP. De Stichting Farmaceutisch Erfgoed maakt dit in 2024, met ondersteuning van de KNMP, toegankelijk.

Resultaten

- 24/7 bereikbaarheid van KNMP Communicatie voor contacten met de media.
- Mediatrainingen zijn vanuit de KNMP gefaciliteerd aan apothekers.
- Doorontwikkeling medialab: ontsluiten video, beeld en tekst.
- KNMP Masterclasses zijn georganiseerd voor Kamerleden en andere doelgroepen.
- Ontsluiting KNMP Studio en een businessplan is uitgewerkt.
- Imagocampagne voor apothekers, gericht op publiek is gerealiseerd.
- Werkzaamheden van apothekers/uitwisseling van 'best practices' zijn gepositioneerd op een internationaal podium.
- Er is een Europees congres georganiseerd om arbeidsmarktbeleid, geneesmiddelenkortingen en zorgverlenerschap op de kaart te zetten.
- De verzameling farmaceutisch historisch erfgoed van Annette Bierman wordt gecatalogiseerd en toegankelijk gemaakt.

Regiobeleid en ondersteuning van de regio's

Om goed te kunnen samenwerken, zowel binnen de eigen beroepsgroep als daarbuiten, is een hoge organisatiegraad binnen de eigen beroepsgroep belangrijk. Concrete ondersteuning komt voort uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het traject Extramurale Farmaceutische Zorg (EFZ) en wordt gedurende het jaar vastgesteld.

Het KNMP-programma 'Regionalisering' ondersteunt leden bij het realiseren van een hogere organisatiegraad onder apothekers in de regio, en draagt daarmee bij aan het verankeren van de openbare farmacie in de (multidisciplinaire) eerstelijnszorg. Daarnaast verbindt het programma apothekers met de tweedelijnszorg (ziekenhuisfarmacie en medische specialisten) via inhoudelijke trajecten.

Resultaten

- Er zijn twee Netwerkbijeenkomsten georganiseerd (voorjaar en najaar).
- De leergang voor bestuurders is tweemaal aangeboden (voorjaar en najaar).
- Circa 30 regionale apothekersorganisaties hebben deelgenomen aan Clusteroverleggen.
- Via het dossier regionalisering op KNMP.nl, het Pharmaceutisch Weekblad, de online community, en twee Netwerkbijeenkomsten is kennis gedeeld en uitgewisseld over regionale 'best practices' en is de organisatiegraad van de regio's inzichtelijk.
- De regio's zijn voorbereid op de uitvoering van het programma VIPP Farmacie.

Samenwerking – Integraal Zorgakkoord (IZA)

De KNMP is deelnemer aan twee thematafels van het IZA: 'Visie op de Eerstelijnszorg' en 'Digitalisering en gegevensuitwisseling'. Ook onderhoudt de KNMP contact met andere partijen, mede om op de hoogte te zijn van relevante ontwikkelingen op andere thematafels, en om input te leveren. De KNMP bepleit dat de kern het zorgverlenerschap van de apotheker is en dat de apotheker bijdraagt aan de gezondheid van de Nederlandse bevolking. Daarbij is het van belang om de borging van het zorgverlenerschap te realiseren om optimaal bij te kunnen dragen aan de grote uitdaging waar Nederland voor staat. Er is meer zorgvraag, de zorgvraag is complexer en er zijn minder mensen om deze zorgvraag te kunnen beantwoorden. De apotheker neemt zijn verantwoordelijkheid en is partner in doelmatige zorg. Hiermee dragen apothekers bij aan de grootst mogelijke gezondheidswinst/gezondheid van de Nederlandse bevolking.

Waardegedreven governance

Toekomstvisies

Alle apothekers zijn met elkaar verbonden in hun professionele dienstbaarheid aan de samenleving via hun kennisdomein en kernwaarden. De werkvelden van openbaar-, ziekenhuis-, industrieapothekers en apothekers geneesmiddel en maatschappij zijn nauw verbonden, met als uiteindelijke doel de patiënt voorzien van optimale farmaceutische zorg en bijdragen aan een gezonde maatschappij. Om dit te ondersteunen is de ontwikkeling van een gezamenlijke toekomstvisie voor de apotheker 2040 in gang gezet.

Eind 2020 is de Toekomstvisie Openbare Farmacie 2025 vastgesteld. Met het oog op de looptijd tot en met 2025 is het van belang vast te stellen of doelstellingen behaald zijn, bijgesteld of aangevuld moeten worden. Er zal worden toegewerkt naar een volgend visiedocument openbare farmacie.

Governance

De KNMP borgt dat apothekers en apotheken hun professionele verantwoordelijkheid voor goede zorg kunnen nemen en dragen. Het behartigen van de belangen van de leden vraagt een wendbare vereniging en een slagvaardig bestuur. Samen met de drie secties LOA, WSO, en AGM vormt het KNMP-bestuur een team dat berekend is op zijn taak. Voor de lange termijn is continuïteit en vernieuwing van dit team geborgd.

De wettelijke kaders en spelregels op het gebied van governance zijn vastgelegd in de Statuten en reglementen van de vereniging. Periodiek evalueert de KNMP of maatschappelijke ontwikkelingen of wensen binnen de vereniging vragen om actualisatie. Indien de evaluatie aantoont dat dit wenselijk is, wordt in 2024 een voorstel voor de herziening van Statuten en reglementen voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

Portefeuille	Bestuurder	Rol
Algemeen beleid/Communicatie	Aris Prins	Voorzitter
Governance/Duurzaamheid	Nicole Hunfeld	Vice-voorzitter/penningmeester
Verenigingsbeleid/Dienstverlening	Thomas Kanis	Secretaris
Farmaceutische Patiëntenzorg/ Beroep openbare farmacie/ Wetenschap openbare farmacie	Jos Lüers	Lid-Voorzitter WSO
Branche openbare farmacie/ Arbeidsmarkt openbare farmacie	Reinier Bax	Lid-Voorzitter LOA
Wetenschap/Zorginnovatie/Productzorg	Naomi Jessurun	Lid-Voorzitter AGM
Informatiseringsbeleid	Jacco Pesser	Lid

Districten

De districtscoördinatoren zijn de verbindende schakel tussen de KNMP als vereniging, haar leden, het bureau en de samenwerkingsverbanden op lokaal, regionaal en districtsniveau. Zij zorgen ervoor dat leden zich gekend en gehoord voelen, nemen leden mee in de beleidsontwikkeling van de KNMP, brengen vragen en signalen van de leden binnen het bureau en geven antwoorden vanuit het bureau terug aan de leden. Het team signaleert in een vroeg stadium wat er speelt en leeft onder de leden. De districtscoördinatoren werken ook samen met de regionale apothekersverenigingen. Zij ondersteunen de positionering van de apotheker bij regionale stakeholders (o.a. huisartsenzorggroepen, ROAZ, ROC's).

Resultaten

- Er is een collectieve ambitie geformuleerd voor de Apotheker in 2040, met de daarbij behorende strategische agenda om die ambitie in de komende jaren te realiseren.
- De Toekomstvisie Openbare Farmacie 2025 is geëvalueerd en geactualiseerd.
- Continuïteit en vernieuwing zijn geborgd in het KNMP-bestuur en de secties.
- Statuten en reglementen zijn geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.
- Via bijeenkomsten van WSO (webinars) is het beroep van openbaar apotheker versterkt.
- Via LOA-bijeenkomsten is de openbare apotheek versterkt.
- Via AGM-bijeenkomsten is de positie van de apotheker geneesmiddel & maatschappij versterkt.

Om adequate farmaceutische zorg te kunnen leveren, werken openbaar apothekers met andere zorgverleners en betrokken partijen samen. Ondersteuning vindt plaats op het gebied van medicatiebewaking, opleiding, beroepsuitoefening en praktijkvoering.

Het beroep

Zorgverlenerschap

Gedurende het leven van mensen, vanaf het moment dat iemand farmaceutische zorg nodig heeft, staat de apotheker vanuit zijn zorgverlenerschap hem bij.

Consulten

Waar apothekers in Engeland en Denemarken de chronische farmacotherapeutische behandeling al starten met een zogenaamde 'new medicine service', verkent de KNMP een mogelijke Nederlandse variant. De 'new medicine service' is goed gedefinieerd, wetenschappelijk onderbouwd en wordt in deze landen met een zorgprestatie vergoed. Dat vraagt om nader onderzoek naar hoe de best practices van consulten in de initiële behandelfase vertaald kunnen worden.

In de vervolgfase van een farmacotherapeutische behandeling is de zorg gericht op het goed blijven gebruiken van geneesmiddelen en het optimaliseren van de farmacotherapeutische behandeling. Immers, met de tijd verandert ook de patiënt en zijn zorgvragen. De verkenning van de andere vormen van consulten/medicatie-evaluaties naast de medicatiebeoordeling is onderdeel van de implementatie van de MDR Polyfarmacie bij Ouderen. In 2024 wordt de implementatie vervolgd in samenwerking met de betrokken partijen (o.a. NHG, LHV).

Medicatiebewaking

Met de verdere ontwikkeling van de farmaceutische zorg groeit ook het gebruik van Medische Farmaceutische Beslisregels (MFB's). De KNMP gaat werken aan een brede visie op MFB's zodat MFB's nu en in de toekomst de apotheker optimaal kunnen blijven ondersteunen. Verder wordt ook het proces van MFB-ontwikkeling en de ontwikkeling en implementatie van de Professionele Standaard op elkaar aangesloten. Hierbij worden ook de benodigde governancestructuur en de bijbehorende randvoorwaarden in kaart gebracht. Ook zullen de mogelijke implicaties op de huidige relaties en samenwerking met interne en externe stakeholders meegenomen worden aan de hand van scenario's. Daarnaast worden in 2024 de wensen en behoeften op het gebied van medicatiebewaking onderzocht middels een gebruikersonderzoek.

Voor optimale aansluiting van de Set Informatiestandaarden Medicatieoverdracht (Programma Medicatieoverdracht; MDR 'Overdracht van medicatiegegevens in de keten') op medicatiebewaking wordt een verkenning gestart van de relatie tussen medicatieoverdracht en medicatiebewaking. Het plan van aanpak wat hieruit volgt zal in ieder geval het onderwerp 'starten van medicatiebewaking door medicatieproces, CiO en labwaarden' bevatten. Dit ondersteunt de implementatie van de richtlijn waarin de Set Informatiestandaarden Medicatieoverdracht ook worden genoemd.

Productzorg en bereiden

Productzorg en bereiden is essentieel voor het leveren van zorg op maat aan de patiënt. De apotheker wordt gefaciliteerd rondom zaken als recalls van geneesmiddelen, bereiden in geval er geen geneesmiddel op de markt is, de verkrijgbaarheid van grondstoffen, aandragen van oplossingsrichtingen voor geneesmiddelentekorten, en door in te spelen op actualiteiten. Daarnaast worden verschillende producten rondom bereiden geactualiseerd, zoals de richtlijn bereiden.

Beroepscode

Wat patiënten en de maatschappij mogen verwachten van apothekers is vastgelegd in het Handvest van de Apotheker. Voor openbaar en ziekenhuisapothekers is er hiernaast de Beroepscode. Beide documenten verduidelijken de unieke rol van de apotheker en geven richting aan de professie. In 2024 wordt de Beroepscode herzien.

Resultaten

- Verkenning van consulten bij de start van chronisch medicatiegebruik, zoals bij de 'new medicines service', is uitgevoerd.
- Gebruikersonderzoek naar wensen en behoeften medicatiebewaking is uitgezet.
- Aansluiting tussen medicatieoverdracht en medicatiebewaking is onderzocht.
- Visie op MFB's, inclusief inrichting governance, is onderzocht.
- De Beroepscode is geactualiseerd.

Professionele Standaard farmaceutische zorg

De focus ligt in 2024 op het verder ontwikkelen en onderhouden van de generieke richtlijnen.

Rol in het voorschrijven

In de huidige praktijk hebben apothekers een rol in het voorschrijven op basis van werkafspraken met de arts. Dit is echter niet wettelijk geborgd, ofwel de wet sluit niet aan bij de huidige praktijk. Dit vormt een risico voor de patiëntveiligheid en belemmert goede en efficiënte samenwerking tussen apotheker en arts om met elkaar de zorg voor de patiënt te borgen. Doel voor 2024 is om het voorschrijven (het zelfstandig starten, stoppen en wijzigen) van geneesmiddelen goed te omschrijven, te kijken wat de gevolgen (moeten zijn) en afspraken hierover te maken.

Resultaten

- Generieke richtlijnen zoals ter hand stellen, bereiden, patiëntendossier en GDS/CF-normen zijn doorontwikkeld/geactualiseerd en geïmplementeerd.
- Verkenning en positionering uitgevoerd m.b.t. voorschrijven (het zelfstandig starten, stoppen en wijzigen) van geneesmiddelen.

Transparantie

De nieuwe vorm van het nieuwe HKZ-certificatieschema wordt ontwikkeld en sluit aan bij de Professionele Standaard, de indicatorenvraag en andere trajecten die hieraan raken. Doel is dat er in 2025 op basis van het nieuwe HKZ-schema gecertificeerd kan worden. De landelijke uitvraag van kwaliteitsindicatoren wordt doorontwikkeld.

Voor de betrokkenheid van patiënten wordt samengewerkt met de Patiëntenfederatie en Zorgverzekeraars Nederland voor het doorontwikkelen van de PREM (Patient Reported Experience Measures)-vragenlijst en het publiceren van de patiëntenervaringen.

Resultaten

- Definitief HKZ-certificatieschema dat aansluit op de Professionele Standaard is gereed.
- Jaarlijkse ontwikkeling en uitvraag van kwaliteitsindicatoren is verzorgd.
- De KNMP draagt bij aan de doorontwikkeling en uitvraag van de PREM-vragenlijst.

Opleiding, deskundigheid en professionaliteit

Charlotte Jacobs Instituut

De prioriteit van het Charlotte Jacobs Instituut (CJI) is de Vervolgopleiding Openbare Farmacie (VOF). Uitbreiding van het zorgverlenerschap van de openbaar apotheker vraagt om het versterken van competenties als consultvoering en klinisch redeneren. Deze competenties komen meer aan bod na verdere aanscherping van het curriculum. De in 2023 ingezette ontwikkeling op het gebied van interprofessioneel leren en samenwerken met andere opleidingsinstituten krijgen verder vorm in 2024.

Het CJI werkt in 2024 aan het verkrijgen van accreditatie als opleidingsinstituut. Een onderdeel hiervan zal ook het ontwikkelen van een kwaliteitskader zijn. Door het aanpassen van de richtlijnen dat de geregistreerde apotheker ook openbaar apotheker moet zijn, beoogt het instituut dat de groep apothekers die dit betreft de VOF gaat volgen.

In 2024 start het tweede cohort de opleiding tot kaderapotheker. Hiervoor is een aantal aanpassingen doorgevoerd in het programma. De coördinatie voor de opleiding tot kaderapotheker vindt binnen het CJI plaats, volgens eenzelfde werkwijze als de VOF.

Registers en kwaliteitstoezicht op beroepsopleidingen

De Regeling Specialismen Farmacie (RSF) beschrijft de samenstelling en de werkwijze van het Centraal College (CC) en de Specialisten Registratie Commissie (SRC). In 2023 heeft de KNMP de RSF herzien en ingediend bij de minister van VWS voor vaststelling. Naar aanleiding van de herziene RSF worden in 2024 de besluiten opleidingseisen ziekenhuisfarmacie en openbare farmacie aangepast en voorgelegd aan de minister van VWS. Op basis van deze twee besluiten wordt de geschillencommissie ingericht en geïnstalleerd. Verder zal het CC het besluit registratie en herregistratie herzien.

De SRC houdt zich bezig met het toezicht op de vervolgopleiding, de (her)registratie van ziekenhuisapothekers en openbaar apothekers, en de erkenning van opleiders en opleidingsapotheken/instellingen. In 2024 wil de SRC-kamer openbare farmacie (SRC-OF) een digitaal systeem invoeren voor de erkenning als opleider en opleidingsapothek. De SRC-kamer ziekenhuisfarmacie (SRC ZF) zal in 2024 een meting (zelfevaluatie) bij de AIOSSen en opleiders doen over de werkwijze van de SRC ZF en haar visitatiecommissie. De twee kamers binnen de SRC, ziekenhuisfarmacie en openbare farmacie, zullen gezamenlijk de werkwijzen verder harmoniseren waar dit mogelijk is, ondersteund door gezamenlijke proces- en werkbeschrijvingen.

De Commissie van Deskundigen (CvD) zal in 2024 de regelgeving over het accrediteren van E-Learning en het publiceren van wetenschappelijke artikelen herzien. Verder zal de Commissie van Deskundigen de regelgeving aanpassen op het gebruik van een verklaring van belangen van de trainers die een nascholing verzorgen. De KNMP zal in samenwerking met Medischescholing.nl de geaccrediteerde nascholing voor openbaar apothekers beschikbaar stellen voor de website medischescholing.nl. Hierdoor kunnen openbaar apothekers op een gebruiksvriendelijke manier het aanbod nascholing raadplegen.

Resultaten

- De accreditatie van het CJI is voorbereid om uiterlijk in 2025 te realiseren.
- Een overzicht van opleidingen voor de apotheker is gerealiseerd.
- Interprofessioneel thema opgenomen in het curriculum van de Vervolgopleiding Openbare Farmacie.
- Een nieuw cohort kaderapothekers is gestart.
- Kwaliteitskader voor de Vervolgopleiding Openbare Farmacie is ontwikkeld.
- De minister van VWS heeft ingestemd met de herziene Regeling Specialismen Farmacie.
- De besluiten opleidingseisen ziekenhuisfarmacie en openbare farmacie zijn aangepast en vastgesteld door het Centraal College en er is instemming verleend door de Minister van VWS.
- De Geschillencommissie is ingericht en geïnstalleerd.
- Een digitaal systeem voor de registratie van erkenningen als opleider en opleidingsapothek is ontwikkeld en ingevoerd door de SRC-kamer openbare farmacie.
- Een meting (zelfevaluatie) bij de AIO's en opleiders over de werkwijze van de SRC-kamer ziekenhuisfarmacie en haar visitatiecommissie is uitgevoerd.
- De Regeling Accreditatie Deskundigheidsbevordering Openbare Farmacie is op een aantal onderdelen herzien.

Duurzaamheid

In 2022 is de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 door de KNMP ondertekend. In samenwerking met andere beroeps- en brancheorganisaties wordt gestreefd naar het voorkomen van verspilling van geneesmiddelen door gepast voorschrijven, gepast verstrekken, goed gebruik en veilig inleveren van niet gebruikte geneesmiddelen.

Onderzoek

De onderzoeksagenda van de KNMP met het aandachtspunt openbare farmacie wordt geoperationaliseerd met de onderzoekscall en de monitoring daarvan.

Zorginnovatie

In een tijdperk van snel evoluerende technologieën is adaptatie essentieel. Door optimaal gebruik te maken van kunstmatige intelligentie kan de gezondheidszorg verder worden verbeterd. 2024 staat in het teken van het verkennen, ontwikkelen en implementeren van AI-oplossingen die de efficiëntie, nauwkeurigheid en veiligheid van processen kunnen versterken. Daarbij is het doel bewustwording te creëren binnen de bredere farmaceutische gemeenschap over de potentiële voordelen van AI.

Met de KNMP Zorginnovatieprijs wordt de innovatiekracht binnen de vereniging gestimuleerd. De KNMP Zorginnovatieprijs is een stimulans voor innovatieve apothekers om hun idee te delen en verder te brengen. De KNMP Zorginnovatieprijs wordt één keer per jaar uitgereikt, tijdens het KNMP Voorjaarscongres.

Resultaten

- Verkenning naar de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie in de openbare farmacie is gestart.
- Onderzoek naar hoe digitale zorg passend kan worden ingezet voor toekomstbestendige farmaceutische patiëntenzorg en geborgd kan worden in de Professionele Standaard.
- KNMP Zorginnovatieprijs is georganiseerd.

De branche

Bekostiging

De wijze waarop farmaceutische zorg nu wordt bekostigd, vormt een onnodige drempel voor het potentieel van de apotheekzorg. De bekostiging van apotheekzorg moet deels verschuiven van het betalen voor het ter hand stellen van geneesmiddelen, naar populatiebekostiging, consultvoering en het voorschrijven (stoppen en wijzigen) van geneesmiddelen. Het veranderende zorglandschap vraagt om een bekostigingsmodel voor de openbare farmacie dat beter aansluit bij de zorgverlening door de openbare apotheek in de wijk. De KNMP verkent de mogelijkheden voor een nieuw bekostigingsmodel en voert hierover overleg met stakeholders en leden.

De toename van het gebruik van relatief nieuwe en dure Bijlage 2 geneesmiddelen zet het budget voor apotheekzorg onder druk. De kosten van deze middelen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen en in 2023 boven de 1,5 miljard euro uitgekomen. Dit is ongeveer een derde deel van het totale budget voor apotheekzorg. De Bijlage 2 voorwaarden moeten gepast gebruik stimuleren en ondoelmatige inzet van geneesmiddelen voorkomen, maar zorgen voor veel administratieve lasten en declaratierisico's. De KNMP zet zich in voor digitalisering en vereenvoudiging van de formulierstroom.

Resultaten

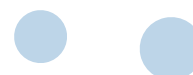
- Onderzoek naar mogelijke bekostigingsmodellen voor passende farmaceutische (patiënten)zorg is gestart.
- Het contractproces is gemonitord en knelpunten zijn in kaart gebracht.
- De leidraad Verantwoord Wisselen is geïmplementeerd en wordt nageleefd.

Informatiebeleid

Met andere zorgpartijen werkt de KNMP in een aantal landelijke programma's en initiatieven samen om optimale uitwisseling van medicatiegegevens en de daarvoor benodigde randvoorwaarden te realiseren. De KNMP doet dit onder andere door het actief stimuleren van AIS-leveranciers, het ondersteunen van gebruikersorganisaties van deze leveranciers en het informeren van de leden over de ontwikkelingen. De inzet van de KNMP in deze landelijke programma's en initiatieven moeten leiden tot onderstaande resultaten.

Resultaten

- De AIS-leveranciers hebben met de Stichting ICT & Farmacie contracten gesloten voor Medicatieproces 9 en Medicatiebewaking.
- Er is structureel periodiek afgestemd met AIS-leveranciers over de ontwikkelagenda.
- Er zijn met AIS-leveranciers en VZVZ afspraken gemaakt over het implementeren van de generieke voorzieningen (Mitz, vervanging UZI-middelen, Zorg-AB).
- Het aantal FMD-alerts is gereduceerd.

De beschikbaarheid van geneesmiddelen zal in 2024 onder druk blijven staan. De KNMP zet zich in om omgang met geneesmiddelentekorten in de dagelijkse praktijk te vereenvoudigen en de beschikbaarheid van geneesmiddelen te verbeteren.

In het belang van de patiënt en om duurdere zorg elders te voorkomen, vragen apothekers aandacht voor een duurzaam en toekomstbestendig verzekerd geneesmiddelenpakket.

Beschikbaarheid geneesmiddelen

Geneesmiddelentekorten spelen over de hele wereld. Tegelijkertijd zijn er steeds meer middelen die alleen in Nederland niet beschikbaar zijn. Daardoor staat de apothekezorg in Nederland enorm onder druk. De KNMP zet zich in om tekorten terug te dringen door in samenwerking met andere stakeholders te zoeken naar aanpassing van of een alternatief voor het preferentiebeleid. Daarnaast moeten er voor apothekers werkbare oplossingen worden gecreëerd om omgang met tekorten te vereenvoudigen, zoals snellere beschikbaarheid van importalternatieven in de G-Standaard, de mogelijkheid van omzetting naar een alternatief geneesmiddel zonder nieuw recept van de voorschrijver en sneller en vaker tekortenbesluiten of een alternatieve oplossing voor import zonder tekortenbesluit.

Resultaten

- Er zijn ketenafspraken gemaakt over de omgang met tekorten.
- Er is ruimte/mandaat voor de apotheker om tekorten te verhelpen.
- Er zijn voor apothekers werkbare oplossingen om omgang met tekorten te vereenvoudigen.

Arbeidsmarktbeleid

In samenwerking met partijen wordt er gewerkt aan een aantrekkelijke apothekesector om werkzaam in te zijn. Dit doet de KNMP door knelpunten en kansen te signaleren en te adresseren, door de huidige en toekomstige situatie op de arbeidsmarkt te onderzoeken en te analyseren, door instroom en duurzame inzetbaarheid van personeel te bevorderen en leden te informeren over belangrijke arbeidsmarktontwikkelingen en best practices te delen.

Resultaten

- Cao-secretariaat: Cao Apotheken, Cao AiD en Cao SBA is gevoerd.
- Behartigen van belangen om duurzame inzetbaarheid en instroom van het apotheketeam te bevorderen.
- Arbeidsmarktontwikkelingen gericht op een toekomstgerichte arbeidsmarkt zijn onderzocht en geanalyseerd.

Dienstverlening/Expertisecentra

Geneesmiddeleninformatie

Informatorium Medicamentorum

Het Informatorium Medicamentorum (IM) is hét complete naslagwerk voor de apotheker met informatie over alle geneesmiddelen die in Nederland in gebruik zijn. Het is veruit het meest geraadpleegde product op de Kennisbank en onmisbaar voor de dagelijkse praktijk. Het actualiseren van het IM vindt plaats op basis van SmPC's, wetenschappelijke literatuur en behandelrichtlijnen, en ook worden wijzigingen van de G-Standaard en het Kinderformularium verwerkt. Jaarlijks verwerken medewerkers ten minste 10.000 inhoudelijke wijzigingen, waaronder nieuwe stofteksten voor alle nieuwe geneesmiddelen die in de handel komen. De inhoud en ontwikkeling van het Informatorium wordt steeds afgestemd met een Klankbordgroep van 35 praktijkapothekers.

Om studenten in een vroeg stadium te informeren over de achtergrond en het gebruik van het IM worden bij alle drie de universiteiten colleges gegeven.

Naast het actualiseren van de geneesmiddeleninformatie wordt voortdurend gewerkt aan inhoudelijke vernieuwing en verbetering van de gebruiksvriendelijkheid ervan op de Kennisbank.

Kennisbank

In 2023 is in samenwerking met het LNA gestart met een innovatieproject om de gebruiksvriendelijkheid van de Kennisbank te verbeteren. Er zijn onderlinge doorlinkmogelijkheden gebouwd tussen het IM en Oralia, Parenteralia en Farmanco. Vervolgens is gewerkt aan onderlinge doorlinkmogelijkheden vanuit het IM naar Apotheek.nl, Kinderformularium en SmPC's. Volgens planning zijn deze doorlinkmogelijkheden in 2024 beschikbaar voor de gebruikers van de Kennisbank.

Het plan is deze doorlinkmogelijkheden daarna in de praktijk te implementeren, bijvoorbeeld met behulp van instructiefilmmaterialen. Hierbij zal speciale aandacht worden besteed aan het vergemakkelijken van het gebruik van de Kennisbank door apothekersassistenten.

Patiëntenvoorlichting

Patiëntenvoorlichting is een belangrijk onderdeel van de farmaceutische zorg en een kerntaak van apothekers. Apothekers kunnen hiervoor gebruikmaken van Apotheek.nl, de gewaardeerde website met actuele, begrijpelijke en praktisch toepasbare informatie over medicijnen. Naast het doorlopend actualiseren van de bestaande content wordt Apotheek.nl verrijkt met informatie over nieuwe geneesmiddelen en thema's. Ook vindt technische en conceptuele doorontwikkeling plaats.

In 2023 zijn wensen en behoeften van medicijngebruikers en apothekers in kaart gebracht, in 2024 worden de kansrijke innovaties doorgevoerd. Voor apothekers is het belangrijk dat de informatie van Apotheek.nl beter wordt ingebed in het werkproces van de apotheek, en dat de apotheekpagina's op Apotheek.nl worden vernieuwd. Ook worden de medicijnvideo's door ondertiteling in vier talen toegankelijk gemaakt voor een grotere doelgroep; mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen of mensen met gehoorproblemen of doofheid. Deze innovaties ondersteunen de apotheker in zijn rol als medicatiespecialist, in het belang van patiënten.

De KNMP neemt ook deel aan het door het ministerie van VWS geïnitieerde Netwerk Patiënteninformatie met daarin partners als het CBG, het NHG en Lareb en de volgende adviesorganisaties: Nivel, Pharos en Patiëntenfederatie Nederland. Het Netwerk Patiënteninformatie streeft ernaar om betrouwbare online medicijninformatie beter vindbaar en begrijpelijker te maken voor iedereen in Nederland.

Helpdesk

De GIC Helpdesk is dagelijks bereikbaar voor vragen van leden (6.500 vragen per jaar via telefoon en e-mail). De GIC-helpdeskmedewerkers adviseren collega-apothekers bij therapeutisch gerelateerde vragen. Ook gebruiken apothekers de GIC Helpdesk voor het sparren over dilemma's die zij in de praktijk tegenkomen. De apothekers kunnen bij de helpdesk ook opmerkingen en vragen stellen over GIC-producten, dit helpt het GIC verder om producten te innoveren.

Daarnaast doen stakeholders en media regelmatig een beroep op de kennis en vaardigheden van de GIC-helpdeskmedewerkers.

En meer

Ook de Zelfzorgstandaarden, Kennistesten en publieksfolders zijn producten om apothekers en apothekersassistenten te ondersteunen in de farmaceutische zorg. Deze vinden niet altijd hun weg naar de zorgpraktijk. In 2023 is voor deze producten in kaart gebracht welke behoeften apothekers en apothekersassistenten hebben en waar verbeteringen mogelijk zijn. Dit leidt tot keuzes en aanpassingen van het aanbod voor 2024.

Resultaten

- Het Informatorium Medicamentorum is actueel, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.
- Colleges gegeven aan aankomende apothekers van drie universiteiten over IM.
- Producten en diensten GIC en LNA meer zichtbaar en beter toegankelijk via de Kennisbank.
- Uitvoering strategisch plan Apotheek.nl (zowel op niveau van product als samenwerking partners).
- Actuele publiekswaarschuwing Apotheek.nl met betrouwbare en begrijpelijke informatie die aansluit bij de behoeften van medicijngebruikers.

Productzorg en Bereiden

Een goede kennis van het product is voor apothekers essentieel om goede zorg aan de patiënt te leveren. In samenwerking met de SIG Productzorg en Bereiden worden de verschillende producten en diensten op gebied van productzorg van het Laboratorium der Nederlandse Apothekers (LNA) verbeterd en/of geactualiseerd.

De belangrijkste digitale producten op gebied van productzorg zijn KNMP Farmanco (geneesmiddeltekorten), het FNA (bereiding, verzameling landelijk gestandaardiseerde voorschriften van geneesmiddelenbereiding), RiFaS (ARBO, veilig werken in de apotheek) en VTGM parenteralia (gereedmaken, bewaren en toedienen van parenterale geneesmiddelen) en Oralia VTGM (voor toediening gereedmaken van geneesmiddelen voor patiënten met slikproblemen of een voedingssonde).

Tekorten - Farmanco

Het LNA actualiseert de website KNMP Farmanco dagelijks om in te spelen op de grote behoefte aan actuele informatie over geneesmiddeltekorten. Voor 2024 betekent dit concreet dagelijks actuele informatie van alle bestaande tekorten en het opnemen van nieuwe tekorten. De website informeert onder meer over de reden van niet-beschikbaarheid, de verwachte datum van beschikbaarheid en de oplossing voor het tekort. Hiermee worden apothekers ondersteund bij tekorten door inzichten in de effecten van niet-leverbare geneesmiddelen. Verder worden de rapportages en (spiegel)informatie actueel gehouden om patiënten op te sporen bij wiens geneesmiddel door KNMP Farmanco een tekort is gemeld. De KNMP treedt actief naar buiten met de (half)jaarcijfers uit Farmanco. De KNMP staat de media gedurende het jaar te woord in geval van nijpende en in het oog springende tekorten.

Voor Toediening Gereed Maken (VTGM)

In 2024 wordt het product Parenteralia VTGM op de KNMP Kennisbank verbeterd door uitbreiding van de informatie over (on)verenigbaarheden en toediening via de Y-site. In dit project wordt samengewerkt met een groep ziekenhuisapothekers.

LNA-helpdesk

De LNA-helpdesk over productzorg en bereidingen (circa 2500 vragen per jaar via telefoon en email) is dagelijks bereikbaar voor vragen van leden op gebied van productzorg en bereiden.

Kwaliteit en toetsing

Het LNA kan, mits technisch uitvoerbaar, in de eigen laboratoriumfaciliteiten objectieve analyses uitvoeren van geneesmiddelen die in de handel zijn bijvoorbeeld bij actuele kwaliteitsissues. In totaal voert het LNA op jaarbasis ruim 2500 analyses, 6 audits van leveranciers en 2 ringrondes om de vakbekwaamheid van 50 laboratoria vast te stellen, uit. In 2024 gaat het project 'Professionalisering en moderniseren laboratorium' verder door de verdere implementatie van een digitaal kwaliteitsmanagement systeem. Het project heeft als doel het toekomstbestendig maken van het laboratorium met behoud van GMP-erkenning door de overheid en de ISO17025 accreditatie van de Raad van Accreditatie.

Resultaten

- Dagelijkse actuele informatie over geneesmiddeltekorten via KNMP Farmanco.
- Aandacht voor geneesmiddeltekorten via de (half)jaarcijfers KNMP Farmanco.
- Actuele producten en diensten op gebied van productzorg.
- Parenteralia VTGM is uitgebreid met (on)verenigbaarheden.

Medicatiebewaking

Medicatiebewaking is een onderdeel van de farmaceutische patiëntenzorg aan zowel incidentele, chronische als zorgintensieve patiënten. Voor het leveren van optimale zorg aan de individuele patiënt gebruiken apothekers Medisch Farmaceutische Beslisregels (MFB's). MFB's combineren een keur aan patiëntkenmerken met elkaar,

zoals: leeftijd, geslacht, aandoeningen en contra-indicaties, labwaarden (bijvoorbeeld nierfunctie, natrium en kalium) en de medicatie van diverse voorschrijvers.

Per 1 november 2020 is de klassieke medicatiebewaking op interacties in de G-Standaard vervallen en is deze bewaking alleen nog als MFB's beschikbaar. Per 1 februari 2024 geldt dit ook voor de contra-indicaties.

De medicatiebewakingsadviezen worden in samenwerking met de KNMP-werkgroepen uitgebreid en actueel gehouden. De medicatiebewakingsadviezen, risicoanalyses en achtergrondinformatie worden geüpdatet en uitgeleverd met de G-Standaard, gepubliceerd op de KNMP Kennisbank en verwerkt in het Informatorium Medicamentorum en op Apotheek.nl.

In samenspraak met stakeholders wordt gewerkt aan het opstellen en de uitvoering van een routeplan voor MFB's.

Voor overige activiteiten op het gebied van medicatiebewaking zie het hoofdstuk Beroep bij het onderdeel Zorgverlenerschap.

Kunstmatige intelligentie (AI) wordt steeds breder geïmplementeerd in het werkproces met als doel de literatuuranalyse efficiënter uit te voeren. Er wordt gebruik gemaakt van een AI-tool en dit levert voordeel op voor het screeningsproces. In 2024 wordt verkend welke kansen en bedreigingen AI kan bieden.

Resultaten

- De bij Z-Index aangemelde producten (geneesmiddelen) zijn voorzien van farmaceutische informatie.
- Actuele medicatiebewaking is steeds meer toespitst op de context van de patiënt.
- Met betrokken stakeholders afgestemd routeplan voor MFB's.
- Verbetering van efficiëntie en kwaliteit van literatuuranalyse.
- Meer volledig en actueel Kinderformularium i.s.m. de Stichting Nederlands Kenniscentrum voor Farmacotherapie bij Kinderen.

Farmaceutische kengetallen

SFK heeft in 2023 een groeiend aantal regio's kosteloos toegang gegeven tot hun eigen data. SFK geeft in 2024 invulling aan de wens om meer kant-en-klare ondersteuning te bieden in SFK Select. Ook onderzoekt ze aan welke (spiegel-)informatie op regionaal-niveau behoefte is om apothekers te ondersteunen in hun rol als medicatiespecialist, bijvoorbeeld in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA).

SFK geeft in 2024 invulling aan de opdracht vanuit de vereniging om meer omzet uit commerciële opdrachten te genereren. SFK onderzoekt in hoeverre de prijsstelling voor commerciële opdrachten marktconform is, of aangepast moet worden.

Sinds 2020 werkt SFK aan het technisch en grafisch vernieuwen van diverse rapportages voor apothekers. Doel voor 2024 is om de verouderde technische omgeving uit te zetten.

De datakwaliteit op hoog niveau houden is een constant aandachtsgebied wat veel afstemming zal kosten met AIS-leveranciers. De introductie van Medicatieproces 9.0 levert in potentie veel mogelijkheden voor het verzamelen van meer en gedetailleerdere data. De SFK werkt in 2024 verder uit welke 'MP9-data' ze zou willen verzamelen, en op welke manier.

Resultaten

- Regionale ondersteuning is verder uitgebreid doordat regio's niet alleen zelf data kunnen analyseren, maar er ook meer kant-en-klare rapportages met kengetallen beschikbaar zijn.
- Technisch verouderde rapportage-omgeving staat eind 2024 uit en voor apotheker relevante rapportages staan in de vernieuwde omgeving.
- Eind 2024 is een plan gemaakt en mogelijk al deels geïmplementeerd voor uitbreiding van de SFK-dataset met data die beschikbaar komt door invoering van Medicatieproces 9.0.

G-Standaard

De website van Z-Index is niet alleen een informatiebron, maar tevens toegangspuntaal voor alle partijen die informatie aanleveren en afnemen. De aanleiding voor een nieuwe website is het CMS-systeem waarop door de producent sinds januari 2023 geen onderhoud meer wordt gepleegd. Dit vormt een veiligheidsrisico. De nieuwe website zal tevens voorzien worden van een veilige(r) login met autorisatie en authenticatie.

Er is bij een aantal veldpartijen de behoefte ontstaan om sneller informatie te ontvangen over:

1. beschikbare alternatieve middelen in geval van
  - a een tijdelijk tekort op geleide van een Tijdelijk Tekort-besluit van IGJ en
  - b een tijdelijk tekort aan een preferent middel
2. beschikbare nieuwe generieke middelen direct na het aflopen van het octrooi.

Het idee is om deze informatie zo spoedig mogelijk na aanmelding bij Z-Index via API's (een webservice) ter beschikking te gaan stellen, dat wil zeggen in aanvulling op de maandelijkse G-Standaard. Voor de implementatie van webservices is een gezamenlijke inspanning van systeempartijen inclusief de xis-leveranciers nodig.

Medio 2023 wordt de nieuwe invoer- en onderhoudsapplicatie voor doseringen opgeleverd. In 2024 moet er een koppeling komen tussen deze nieuwe applicatie en de invoer- en onderhoudsapplicatie voor MFB's (Gaston) teneinde vanuit MFB's specifieke doseringsregels aan te kunnen sturen. Dit vereist aanpassingen aan beide applicaties.

Resultaten

- Een website met een modern en gebruiksvriendelijk CMS.
- Een website die voldoet aan de nieuwste inzichten op het gebied van beveiliging.
- Tenminste één webservice die op geleide van een behoefte in het veld ook daadwerkelijk door het veld is geïmplementeerd.
- De informatie die via webservices ter beschikking is gesteld, wordt ook opgenomen in de maandelijkse G-Standaard.
- Betrouwbare en flexibele koppeling tussen de applicatie voor doseringen en de applicatie voor MFB's die het mogelijk maakt om vanuit MFB's specifieke doseringsregels aan te sturen.

KNMP-bureau

Het KNMP-bureau bestaat uit 14 afdelingen. Een groot deel van de afdelingen biedt inhoudelijk input op de farmaceutische patiëntenzorg, het apothekbedrijf en het beleidsterrein. De overige afdelingen hebben een faciliterende rol binnen het KNMP-bureau. Gezamenlijk ondersteunen ze de KNMP bij het versterken van de positie van de apotheker als medicatiespecialist.

Farmaceutische Zorg, Onderzoek & Innovatie

De afdeling Farmaceutische Zorg, Onderzoek & Innovatie heeft als doelstelling het bevorderen en bestendigen van de innovatie, de zorg en de wetenschappelijke onderbouwing van de beroepsuitoefening van de openbaar apotheker. Dit doet zij deels door in de rol van netwerkregisseur beleid te ontwikkelen en belangenbehartiging te realiseren. En deels door gericht producten en diensten te ontwikkelen waarmee de openbaar apotheker en zijn team worden ondersteund bij hun (toekomstige) zorgverlening in de eerste lijn. Belangrijke beleidsthema's zijn realisatie van het onderzoeksbeleid, de ontwikkeling en implementatie van de Professionele Standaard en de innovatie (van zorg) in de apotheek.

Farmacie & Markt

De afdeling Farmacie & Markt heeft als doelstelling het bevorderen, bestendigen en ontwikkelen van de bedrijfsvoering van de openbare apotheek door het ontwikkelen en realiseren van beleid en belangenbehartiging. Beleidsthema's die hieronder vallen zijn bekostiging, informatiebeleid, arbeidsmarktbeleid en juridische zaken.

Opleidingen

Het Charlotte Jacobs Instituut leidt apothekers op tot bekwame specialisten farmaceutische zorg, toegerust om een leidende rol te spelen in toekomstige maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen. Het Charlotte Jacobs Instituut zet experts van binnen en buiten de branche in om de kwaliteit van de opleidingen en systemen te realiseren. Maatschappelijke, farmaceutische en technologische ontwikkelingen integreert het Charlotte Jacobs Instituut in het onderwijs om een toekomstbestendig curriculum te realiseren. Het Charlotte Jacobs Instituut neemt het initiatief om interprofessioneel leren te ontwikkelen met stakeholders..

Laboratorium der Nederlandse Apothekers

Het Laboratorium der Nederlandse Apothekers (LNA) ondersteunt als expertisecentrum apothekers bij alle aspecten rondom productzorg. Ter ondersteuning ontwikkelt, verbetert, en actualiseert het LNA diverse digitale producten op gebied van productzorg. Daarnaast analyseert het LNA geneesmiddelen en grondstoffen en beantwoordt het vragen over productzorg via de LNA-helppdesk.

Geneesmiddel Informatie Centrum (GIC)

Het GIC is het expertisecentrum op het gebied van werking en toepassing van geneesmiddelen. De kerntaak van het GIC is het ontwikkelen, vernieuwen en verspreiden van actuele, betrouwbare en praktisch toepasbare geneesmiddelinformatie en adviezen voor apothekers, andere zorgverleners en patiënten. Het GIC biedt onder meer de volgende producten en diensten: medicatiebewaking van de G-Standaard, naslagwerk Informatorium Medicamentorum, GIC-helppdesk voor apothekers en patiëntenvoorlichting via de website Apotheek.nl. De meeste van de producten van het GIC worden ook via de KNMP Kennisbank ter beschikking gesteld.

SFK (Stichting Farmaceutische Kengetallen)

De SFK is een stichting die naast de KNMP is opgezet. De SFK verzamelt sinds 1990 gedetailleerde gegevens over geneesmiddelgebruik in Nederland. 99% van alle openbare apotheken neemt inmiddels deel aan de SFK. Hierdoor beschikt de SFK over de meest omvangrijke en meest actuele gegevensverzameling op dit gebied in Nederland. De SFK zet deze data om in informatieve stuurinformatie voor apothekers. De data zijn ook waardevol voor (wetenschappelijk) onderzoek door derden, waaronder bijvoorbeeld het ministerie van VWS. De SFK-Raad van Datatoezicht ziet actief toe dat de SFK de belangen van haar deelnemers hierbij beschermt.

Z-Index

Z-Index verzamelt, koppelt, verrijkt en distribueert artikelgegevens over geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en zelfzorgproducten via de databank G-Standaard. Apotheken, ziekenhuizen, huisartspraktijken, huisartsposten, instellingen en zorgverzekeraars gebruiken de G-Standaard bij het elektronisch voorschrijven, bestellen, afleveren, declareren en vergoeden van zorgproducten.

Bestuurszaken

De afdeling Bestuurszaken (BZ) heeft een centrale rol binnen het KNMP-bureau en faciliteert het KNMP-bestuur, het Management Team (MT) van het bureau, het Centraal College specialismen farmacie, de Specialisten Registratie Commissie en de Commissie van Deskundigen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De afdeling Bestuurszaken is adviseur en gesprekspartner voor deze KNMP-organen rondom (bestuurlijke) vraagstukken/beleid, vervult de rol van secretaris en draagt vanuit die rol bij aan de kwaliteit van de agendering, besluitvorming en archivering.

Verenigingscoördinatie

De districtscoördinatoren hebben een brugfunctie tussen leden, bestuur en bureau. Zij nemen leden mee in de beleidsontwikkeling van de KNMP, brengen vragen en signalen van de leden binnen het bureau en geven de antwoorden vanuit het bureau terug aan de leden. Ook signaleren zij in een vroeg stadium wat er speelt en leeft onder de leden. De districtscoördinatoren werken ook samen met de regionale stakeholders. Het gaat hierbij om het positioneren van de apotheker in het regionale zorgveld (o.a. huisartsenzorggroepen, ROAZ, ROC's). De districtscoördinatoren zijn er voor álle leden. Ieder lid kan met alle vragen en opmerkingen bij zijn of haar districtscoördinator terecht en kan erop rekenen dat signalen op de juiste plek in het bureau terecht komen met als doel om leden zo goed mogelijk te bedienen.

Communicatie & Public Affairs

De afdeling Communicatie en Public Affairs (PA) ondersteunt de directie en het bestuur van het KNMP-bureau. Communicatieadviseurs houden zich samen met de adviseur Public Affairs bezig met de versterking van de positionering van de apothekers en een eenduidige profilering van de KNMP als beroeps- en brancheorganisatie van de apothekers. Hun werkzaamheden richten zich op vier pijlers: de interne communicatie voor leden en bureau, de externe communicatie, de politiek en de media. Het communicatieteam is (mede) verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van digitale uitgaven als KNMP.nl en de KNMP-nieuwsbrief. Ook het Evenemententeam en de redactie van het Pharmaceutisch Weekblad behoren tot de afdeling.

Finance & Control

De afdeling Finance & Control (F&C) richt zich primair op het bewaken van de financiële duurzaamheid van KNMP door interne beheersingsmaatregelen en te werken aan risicobeheersing om de continuïteit te borgen. Daarnaast richt de afdeling zich op het ondersteunen van managers en directie bij het geven van invulling van hun resultaatverantwoordelijkheid en efficiency. De afdeling F&C is verantwoordelijk voor leden- & orderadministratie, financiële administratie, planning & control en administratieve organisatie/interne controle.

ICT & Business Innovatie

De afdeling Informatie Communicatie Technologie & Business Innovatie (ICT&BI) levert standaard ICT-diensten, ondersteunt bedrijfsprocessen en realiseert producten en diensten. ICT&BI bestaat uit de teams ICT Services, Research & Development en het team Online.

Human Resources

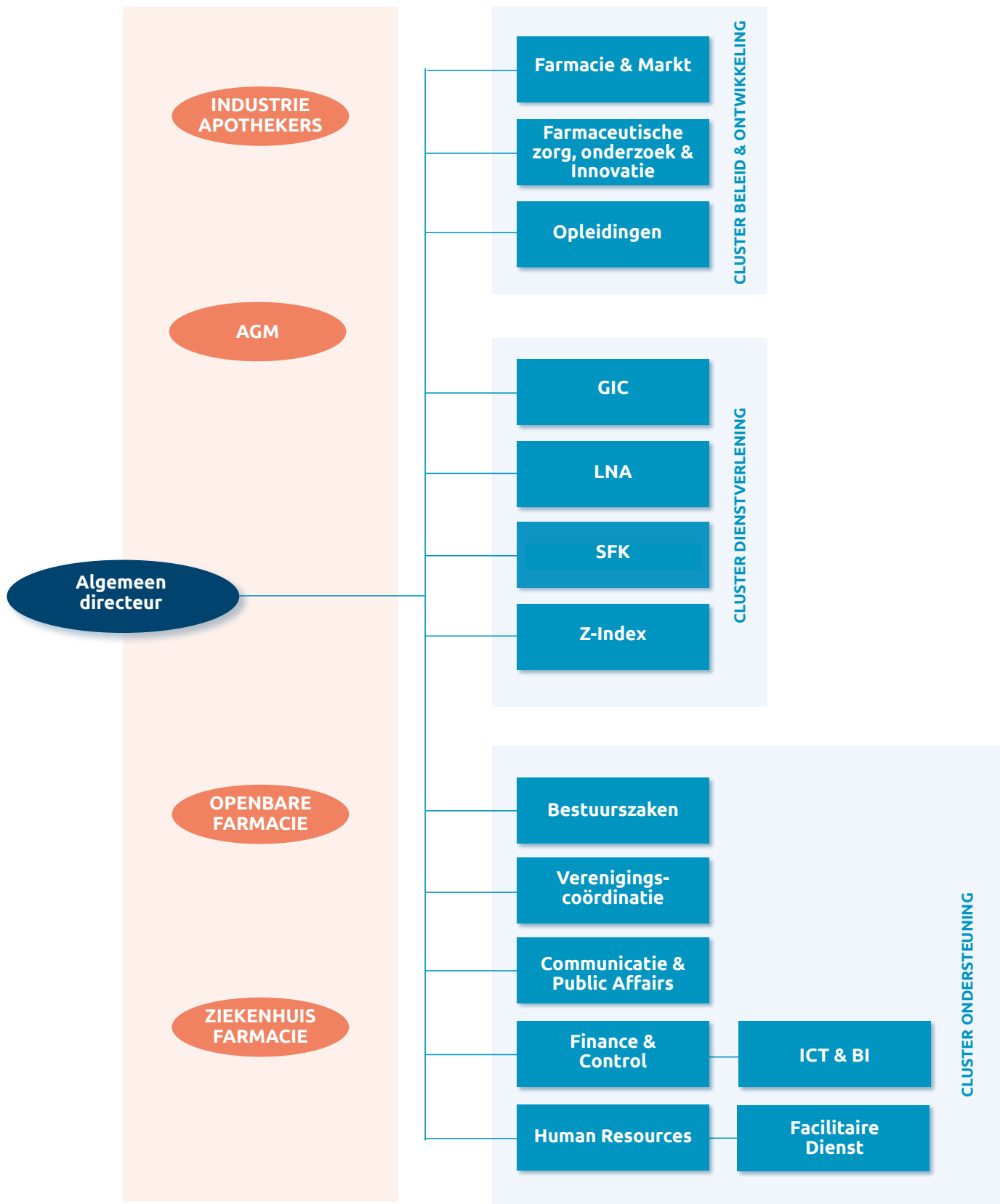
De afdeling Human Resources (HR) houdt zich primair bezig met het adviseren van het MT, managers en medewerkers ten aanzien van alle processen omtrent personele aangelegenheden en organisatieontwikkeling. Daarbij is het doel de HR-processen en de organisatie zo in te richten dat iedere medewerker een zo effectief mogelijke bijdrage voor de KNMP kan leveren.

Processen als duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning en het coachen en ontwikkelen van medewerkers in lijn met de organisatiedoelstellingen spelen net als het stimuleren van de vitaliteit van onze medewerkers een belangrijke rol hierbij.

Facilitaire Dienst

De Facilitaire Dienst (FD) levert toegevoegde waarde aan het primaire proces van de organisatie. Klanten en processen worden optimaal gefaciliteerd doordat de processen voortdurend geëvalueerd worden en verbeterd waar mogelijk, om zo de beste service en de beste producten voor de beste prijs te kunnen blijven leveren.

Organogram KNMP-bureau

KNMP
Alexanderstraat 11
2514 JLDen Haag
070 373 73 73
communicatie@knmp.nl
www.knmp.nl